

STROKOVNA EKSURZIJA ŠTUDENTOV MAGISTRSKEGA ŠTUDIJA GEODEZIJE IN GEOINFORMATIKE TER PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA NA NIZOZEMSKO

Stefan Borovčanin, Ajda Kafol Stojanović, Ana Potočnik

Študenti magistrskega študija geodezije in geoinformatike ter prostorskega načrtovanja na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani smo se v začetku maja v okviru rednih študijskih obveznosti udeležili petdnevne strokovne ekskurzije na Nizozemsko. Seznanili smo se z delovanjem katastrske službe na Nizozemskem in protipoplavnim načrtovanjem ter si ogledali različne primere urbane prenove mestnih središč in revitalizacije degradiranih ladjedelniških območij. Pot smo začeli v Apeldoornu, nadaljevali smo proti Haagu in Rotterdamu ter ekskurzijo končali v Amsterdamu.

Prvi dan smo začeli s predavanji o organizaciji, delovanju in storitvah **državne katastrske službe iz Apeldoorna**. Gospod Co Mayer iz katastrske službe nas je seznanil z izvajanjem komasacij na Nizozemskem. Z njimi celovito urejajo kmetijska zemljišča, kolesarske poti, naravna območja in protipoplavno zaščito naselij. Sedaj sprejemajo zakonsko podlago za izvajanje zahtevnih komasacij stavbnih zemljišč, ki so še v povojih. Namesto izraza *land consolidation*, ki ima pogosto negativno konotacijo, raje uporabljajo pojem *land re-allotment* in tako dosegajo večje uspehe pri preurejanju zemljišč.

- Objects under construction
- Neighbor Inspector
- No Tax Paid and not registered
- No Tax Paid but registered
- Tax Paid

Slika 1: Točkovni kataster (levo) in terensko popisovanje zemljišč (desno) (vir: C. Mayer, 2017).

Seznanili smo se tudi s primeri ustanavljanja zemljiškega katastra v Afriki, predvsem v Ruandi, Burundiji, Etiopiji in Namibiji. Zaradi drugačnega družbenega sistema, kot ga poznamo v Evropi, življenja v skupnostih in ne tako daljne zgodovine kolonializma je bilo za uspešno izvedbo projekta ključnega pomena dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo. Geodeti so pred začetkom del pristopili k poglavarju in ga informirali o svojih namerah. Ta jim je pomagal pri komunikaciji z lokalnim prebivalstvom in zgradil zaupanje do prišlekov, ki vzpostavljajo nov in njim tuj sistem evidentiranja nepremičnin. Dela

so se lotevali različno. V nekaterih primerih so prebivalci na digitalni ortofoto ali satelitski posnetek narisali meje svojega zemljišča. Kjer je bilo zaradi goste poselitve ali velikega deleža površin v skupni rabi nemogoče razmejevati lastniške parcele, so se odločili za ustanovitev tako imenovanega točkovnega katastra (angl. *point cadastre*). Evidentirani so le objekti, na identifikator objekta pa vezani podatki o lastniku nepremičnine in informacija o plačilu davka.

Zanimivim izkušnjam delovanja v tujini je sledila predstavitev projekta **Veessen Wapenveld** o pripravi rezervnega koridorja za odvajanje poplavnih voda med izjemnimi vodnimi dogodki. Vodne ureditve so se izvajale hkrati s preureditvijo (komasacijo) kmetijskih zemljišč ter preselitvijo kmetij s poplavnih območij na ustrežnejše lokacije. Po območju celovitega urejanja smo se zapeljali z avtobusom ter si vse zanimive tehnične rešitve in preurejena polja tudi ogledali.

Slika 2: Veessen Wapenveld (foto: A. Kafol Stojanović, 2017).

Strokovni del predavanj o katastru je potekal v bližini Wapenvelda, ker stoji obnovljen mlin na veter (*Vrieze's Erfgoed*). Po predavanjih nam je eden od štirih prostovoljnih mlinarjev predstavil zgodovino in delovanje te prepoznavne nizozemske dediščine.

Slika 3: Mlin na veter (levo) in udeleženci ekskurzije (desno) (foto: A. Lisec, A. Kafol Stojanović, 2017).

Drugi dan smo pričeli z vodenim ogledom zapornic Maeslant v bližini Rotterdama. Z velikimi gradbenimi konstrukcijami, jezovi, pregradami in nasipi se Nizozemci že vrsto let bojujejo proti poplavam, ki so jim nevarno izpostavljeni. Zapornice nimajo samo funkcije varovanja mesta, ampak spadajo tudi med tehnična čudesa modernega sveta.

Pot smo mimo Haaga nadaljevali do priljubljenega obmorskega središča Scheveningen. Cilj je bila ena izmed najbolj obiskanih nizozemskih plaž, popoldan pa smo preživeli v Rotterdamu. V mestnem središču smo si ogledali več arhitekturnih znamenitosti in urbanih prenov: plavajoč paviljon (niz. *Drijvend Pavi-*

ljoen), most Erasmus, hiše v obliki kock (angl. *Cube Houses*), pokrito tržnico Markthal in Luchtsingel, 400 metrov dolg most, namenjen pešcem.

Slika 4: Zapornice Maeslant (foto: A. Kafol Stojanovič).

Slika 5: Plavajoč paviljon (levo) in Rotterdam z mostom Erasmus (desno) (foto: A. Potočnik).

Slika 6: Hiše v obliki kock (levo) in pokrita tržnica Markthal (desno) (foto: M. Jezernik, A. Potočnik).

Predzadnji dan potovanja smo obiskali Amsterdam ali severne Benetke, kot nekateri imenujejo mesto. Strokovni del smo pričeli v severnem Amsterdamu (*Amsterdam Noord*) na območju nekdanjih ladjedelnik, ki je zaradi socialno-ekonomskih sprememb ostalo zapuščeno in močno onesnaženo. S pomočjo mestnih oblasti in s poceni alternativnim načinom transformacije, ki vključuje sodelovanje lokalne skupnosti in nevladnih organizacij, se počasi revitalizira.

Obiskali smo **De Ceugel**, ki ga zastopajo posamezniki, umetniki in majhna podjetja. Zamisel o prenovi se je porodila iz zahteve, da se zaradi onesnaženih tal na njih ne sme postaviti objektov s temelji, zato so kupili stare odslužene ladje in jih preoblikovali v pisarne ter stanovanjske in poslovne enote. Delovanje skupnosti, ki predstavlja zeleni tehnološki poligon, temelji na trajnostni uporabi virov, zaprtih snovnih krogih, ničelnih emisijah in nič odpadkih.

Slika 7: De Ceuvel (levo) (vir slike: De Ceuvel, 2017) in primer pisarne na ladji (desno) (foto: A. Potočnik, 2017).

Sledil je ogled nekoč najbolj onesnaženega dela Amsterdama, **nekdanjih ladjedelnic NDSM**. Območje se počasi transformira ter obnavlja v trajnostno in samooskrbno sosesko. Postaja poligon za različne oblike umetnosti, street arta, muzejev na prostem, restavracij itd. Sestavljajo ga proizvodne hale, ki so preoblikovane v umetniški prostor paviljona, s številnimi čezoceanskimi transportnimi kontejnerji, ki so preoblikovani v stavbne enote, sestavne elemente najinega mesta v halah.

Slika 9: Notranjost proizvodne hale z razstavljenimi umetniškimi deli (levo) in transformiran kontejner (desno) (foto: A. Kafol Stojanović, A. Potočnik).

Popoldanski prosti čas smo izkoristili za doživljanje Amsterdama ter vsak po svoje sklenili zgodbo o znamenitem Amsterdamu in Nizozemski.

Udeleženci ekskurzije bi se radi zahvalili g. Co Mayeru ter predstavnicama skupnosti De Cuevel za lep sprejem ter izčrpna in zanimiva predavanja. Hvala!

The participants of the excursion would like to express a great thanks to Mr. Co Mayer, and representatives of De Ceuvel for a nice reception, comprehensive and interesting presentations. Many thanks!

Viri

Co Mayer, 2017. LA experiences Africa. Lastni vir.

De Ceuvel, 2017. Dostopno na: <http://deceuvel.nl/en/about/general-information/> (pridobljeno 3. 6. 2017).

Stefan Borovčanin, Ajda Kafol Stojanović in Ana Potočnik,
za študente 2. letnika magistrskih študijev geodezije in geoinformatike ter prostorskega načrtovanja na UL FGG
e-naslov: stephan.mr.schmitt.at@gmail.com, kafol.ajda@gmail.com, ana.potocnik1@gmail.com,